

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z odwołania X. Y.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 1 marca 2023 r.
w przedmiocie nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu
na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie,
ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2022 r. poz. 601,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 22 czerwca 2023 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę i sprawę przekazuje Krajowej
Radzie Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.**

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z dnia 1 marca 2023 r. w przedmiocie nieprzedstawienia
wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego
w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie, ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2022 r.,
poz.601 Krajowa Rada Sądownictwa (dalej także: „KRS” lub „Rada”) na podstawie
art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa
(Dz.U. 2021, poz. 269, dalej: „u.KRS”) nie przedstawiła Prezydentowi

Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie X. Y. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie.

W uzasadnieniu Rada wskazała, że na jedno wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2022 r. pod poz. 601, zgłosili się: G. S. – sędzia Sądu Okręgowego w P. oraz X. Y. – sędzia Sądu Rejonowego w D.

W związku z cofnięciem zgłoszenia przez G. S. KRS uchwałą nr [...] z dnia 13 sierpnia 2022 r. umorzyła postępowanie wszczęte w sprawie z jego zgłoszenia.

W celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady, Przewodniczący Rady wyznaczył zespół, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady. Minister Sprawiedliwości nie przedstawił opinii w trybie art. 31 ust. 2b u.KRS.

Zespół na posiedzeniu w dniu 27 lutego 2023 r. zapoznał się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami, dokonał ich analizy oraz szczegółowego omówienia kandydatury X. Y., odbył naradę, w wyniku której uznał, że materiały te są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. W wyniku głosowania (3 głosy „wstrzymujące”) zespół przyjął stanowisko w przedmiocie braku rekomendacji dla kandydatury X. Y. na jedno wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego, objęte niniejszym konkursem. W uzasadnieniu zespół stwierdził, że X. Y. jest sędzią Sądu Rejonowego w D. Ze zgromadzonej w toku sprawy dokumentacji wynika, że obowiązki orzecznicze na stanowisku sędziego pełni od 2011 r. Z uwagi na brak doświadczenia związanego z delegowaniem do sądu wyższego rzędu, w tym sądu apelacyjnego, małą liczbę spraw oraz brak poparcia Kolegium, kandydatura nie uzyskała rekomendacji zespołu.

Rada stwierdziła, że X. Y. spełnia wymagania ustawowe, określone w art. 64 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 217, dalej: „p.u.s.p.”), następnie Rada dokonała oceny jej kandydatury, wskazując, że kierowała się kryteriami, wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym: oceną kwalifikacyjną, doświadczeniem zawodowym, opiniami przełożonych, a także poparciem środowiska sędziowskiego.

Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy KRS – dzielając stanowisko zespołu – uznała, że Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej nie zostanie przedstawiony wniosek o powołanie X. Y. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie.

W uzasadnieniu Rada przedstawiła sylwetkę kandydatki, ze szczególnym uwzględnieniem wykształcenia, doświadczenia zawodowego oraz opinii o kandydatce.

X. Y. urodziła się w 1978 r. w D. W 2002 r. ukończyła wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie z wynikiem bardzo dobrym, uzyskując tytuł magistra. W latach 2002-2003 pracowała jako asystent radcy prawnego w kancelarii radcy prawnego w D. Od października 2002 r. odbywała pozaetatową aplikację sądową a od maja 2003 r. do września 2005 r. – etatową aplikację w Sądzie Okręgowym w R. z przydziałem do Sądu Rejonowego w R. W 2005 r. złożyła egzamin sędziowski z łączną oceną dobrą. W latach 2006-2007 była zatrudniona jako asystent sędziego w Sądzie Apelacyjnym w [...] Obowiązki wykonywała w III Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 maja 2007 r. została mianowana na stanowisko referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w R. Obowiązki wykonywała w I Wydziale Cywilnym Sekcji ds. Egzekucyjnych. W dniu 7 października 2008 r. decyzją Ministra Sprawiedliwości została delegowana na okres od 15 października 2008 r. do 14 kwietnia 2009 r. do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości z powierzeniem obowiązków głównego specjalisty w Biurze Analiz i Etatyzacji Sądownictwa Powszechnego. Okres delegacji został przedłużony kolejno na dalsze okresy: od 15 kwietnia do 14 października 2009 r. i od 5 października 2009 r. do 14 stycznia 2010 r. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 stycznia 2011 r. została powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w D. Orzekała w wydziale karnym, a następnie – od stycznia 2018 r. – w wydziale cywilnym. Od 1 stycznia 2021 r. pełni funkcję zastępcy przewodniczącego wydziału cywilnego.

W 2007 r. ukończyła studia podyplomowe na Uniwersytecie w zakresie prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, z wynikiem bardzo dobrym. Podnosi swoje kwalifikacje biorąc udział w szkoleniach.

Uzyskała pozytywną opinię przełożonych za okres pracy w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz pozytywną opinię Przewodniczącej I Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w D.

Ocenę kwalifikacji X. Y. sporządziła G. D. – sędzia Sądu Apelacyjnego w [...], która stwierdziła, że kandydatka w należyty sposób wywiązuje się z ciężących na niej obowiązków. W sprawach cywilnych orzeka od 2018 r. i widoczna jest znaczna praca i zaangażowanie w opanowanie tak przepisów proceduralnych, jak i prawa materialnego. Odbyte liczne szkolenia z różnych dziedzin z pewnością okazały się w tym pomocne. Jej praca jest wysoko oceniana przez przełożonych i współpracowników, na co wskazują opinie, w tym opinia Przewodniczącej I Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w D. W konkluzji autorka oceny kwalifikacji wyraziła pogląd, że X. Y. spełnia merytoryczne wymagania do powołania na stanowisko, na które zgłosiła swoją kandydaturę.

Krajowa Rada Sądownictwa podkreśliła, że w każdym postępowaniu nominacyjnym dokonuje oceny kandydatów na podstawie załączonych materiałów, ocenianych indywidualnie. Rada jest wyposażona w prawo swobodnej oceny zgromadzonego materiału i możliwość nadania decydującego znaczenia określonym, wybranym kryteriom ustawowym, na podstawie których podejmuje uchwałę. Od stanu faktycznego konkretnej sprawy zależy, jakie kryteria są stosowane przez Radę w danym postępowaniu, w szczególności co do rozpatrywanych łącznie kryteriów, na które składają się: kwalifikacje, doświadczenie zawodowe, poparcie środowiska sędziowskiego oraz dane potwierdzające zdobycie umiejętności dodatkowych.

Rada stwierdziła, że kandydatka spełnia formalnie wszystkie kryteria wyboru. Zadaniem Rady było zatem przeprowadzenie weryfikacji i dokonanie oceny tej osoby. Jako kryteria oceny kandydatki Rada wskazała, że kierowała się oceną kwalifikacyjną, opiniami służbowymi oraz doświadczeniem zawodowym kandydatki.

Rada stwierdziła, że X. Y. posiada pozytywną ocenę kwalifikacji, w której stwierdzono, że w należyty sposób wywiązuje się z ciężących na niej obowiązków. Rada uznała jednak, że brak jakiegokolwiek doświadczenia związanego z delegowaniem do sądu wyższego rzędu, w tym sądu apelacyjnego, nie pozwala na

przedstawienie jej kandydatury z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego.

Kandydatka posiada 12-letni staż pracy na stanowisku sędziego sądu rejonowego i stosowny dorobek zawodowy, który jednak nie może służyć za okoliczność uzasadniającą posiadanie odpowiedniej wiedzy do objęcia urzędu sędziego sądu apelacyjnego, który – co do zasady – mierzyć się musi ze sprawami skomplikowanymi faktycznie i prawnie, o tematyce zdecydowanie bardziej złożonej niż sprawy zawisłe przed sądem rejonowym. Z kolei, w sytuacji orzekania w ramach drugiej instancji, kandydat na urząd sędziego sądu apelacyjnego powinien, w ocenie Rady, również dysponować szeroką praktyką stosowania prawa, gdyż dopiero duży zasób wiedzy praktycznej pozwala na odpowiednią ocenę orzeczeń wydanych przez sądy okręgowe. W ocenie KRS powyższe, wraz z brakiem poparcia środowiska sędziowskiego, wskazuje, że jej kandydatura jest przedwczesna na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego. Nie przekreśla to jednak możliwości skutecznego ubiegania się przez X. Y. o powołanie na stanowisko sędziowskie niższego szczebla – sędziego sądu okręgowego, jako kandydatki posiadającej już doświadczenie na stanowisku orzeczniczym w sądzie rejonowym. Wykazane przez nią doświadczenie nie jest jednak wystarczające do objęcia stanowiska sędziego sądu apelacyjnego.

Rada stwierdziła, że uwzględniła pozytywne opinie służbowe o kandydatce, w tym sporządzone przez Przewodniczącą I Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w D. oraz za okres pracy w Ministerstwie Sprawiedliwości. Pomimo tego, Rada podtrzymała zastrzeżenia odnośnie do przygotowania merytorycznego kandydatki do objęcia urzędu sędziego sądu apelacyjnego.

Rada stwierdziła, że uwzględniła także opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie. Podczas posiedzenia Kolegium Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie 27 września 2022 r. kandydatura X. Y. została zaopiniowana negatywnie – 1 głosem „za”, przy 2 głosach „przeciw” i 7 głosach „wstrzymujących się”, co również przemówiło za nieprzedstawieniem jej kandydatury do powołania.

Reasumując, Rada stwierdziła, że o nieprzedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatury X. Y. na urząd sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie zadecydował całokształt okoliczności sprawy, a

przede wszystkim wnioski płynące z oceny jej przygotowania merytorycznego i negatywna opinia Kolegium Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie Rada stwierdziła, że wprowadzić Pani sędzia w należyty sposób wywiązuje się z ciążących na niej obowiązków, jednak ich charakter jest zdecydowanie inny niż te, jakimi zajmuje się orzecznik na stanowisku sędziowskim w sądzie apelacyjnym. Podejmując uchwałę, KRS stwierdziła, że X. Y. nie wypełnia kryteriów wyboru w stopniu uzasadniającym przedstawienie z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie.

W głosowaniu na posiedzeniu Rady 1 marca 2023 r. oddano na kandydaturę X. Y. 3 głosy „za”, przy 3 głosach „przeciw” i 10 głosach „wstrzymujących się (oddano ogółem 16 głosów), zatem nie uzyskała ona wymaganej bezwzględnej większości głosów.

X. Y. (dalej: „odwołująca”), na podstawie art. 44 ust. 1, 2 i 3 u.KRS w zw. z art. 398⁴ k.p.c. zaskarżyła powyższą uchwałę w całości. Odwołująca zarzuciła naruszenie prawa materialnego (art. 44 ust. 3 u.KRS w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia (art. 44 ust. 3 u.KRS w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), a w szczególności:

1. naruszenie art. 3 ust. 2 u.KRS w zw. z art. 64 ust. 1 p.u.s.p. poprzez:
 - nieudzielenie odwołującej się rekomendacji przez zespół, w sytuacji, gdy posiadała ona bardzo dobrą ocenę kwalifikacji i spełniała warunki formalne i merytoryczne do objęcia stanowiska sędziego sądu apelacyjnego;
 - nieuwzględnienie przy podejmowaniu uchwały przez KRS i przy poprzedzającej uchwałę przez zespół rekomendacji kandydatki, że odwołująca się posiada ponad 20-letnie doświadczenie zawodowe, w tym w stosowaniu przepisów prawa, również w postępowaniu odwoławczym – jako orzekająca przez kilka lat w Samorządowym Kolegium Odwoławczym, będącym organem administracji publicznej wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i Ordynacji podatkowej, rozpoznającym odwołania od decyzji i zażalenia na postanowienia organów I Instancji;
2. naruszenie art. 3 ust. 1 u.KRS w zw. z art. 33 ust. 1 u.KRS oraz w zw. z art. 20 a § 1 p.u.s.p. poprzez nieuzasadnioną odmowę przedstawienia

odwołującej się do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, jako jedynej kandydatki, pomimo spełnienia warunków formalnych i merytorycznych do objęcia w/w stanowiska i w konsekwencji, nieobsadzenia wakującego stanowiska sędziowskiego w sytuacji potrzeby wynikającej z obciążenia Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie i ustawowego obowiązku racjonalnego wykorzystania kadr sądownictwa powszechnego;

3. naruszenie postanowień art. 2, 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji RP poprzez :

- niezastosowanie przy ocenie kandydatki ustawowych reguł i kryteriów, w tym kryteriów przejrzystych i wystarczająco obiektywnych, które odpowiadałyby zasadom: równego dostępu do służby publicznej oraz demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, poprzez uznanie, że kandydatka jako sędzia „tylko sądu rejonowego” nie zasługuje na powołanie, w sytuacji spełnienia przez odwołującą wszystkich warunków formalnych i merytorycznych do objęcia w/w stanowiska;

- nie dokonanie faktycznej i rzetelnej oceny kandydatury odwołującej na równych zasadach jak innych kandydatów przedstawianych Prezydentowi RP przez KRS w innych, podobnych postępowaniach, gdzie na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego skutecznie ubiegały się osoby zajmujące stanowisko sędziego sądu rejonowego,

a które to naruszenia miały wpływ na wynik postępowania i doprowadziły do nieprzedstawienia jej kandydatury Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie;

4. naruszenie art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez sporządzenie uzasadnienia uchwały w sposób uniemożliwiający poznanie istotnych i przekonujących motywów jej podjęcia w związku z brakiem wnikliwego wyjaśnienia, z jakich powodów KRS odmówiła przedstawienia wniosku o powołanie odwołującej się kandydatki do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie, w sytuacji spełnienia przez skarżącą wszystkich warunków formalnych i merytorycznych do objęcia w/w stanowiska;

5. naruszenie art. 35 ust. 2 pkt. 1 u.KRS poprzez:

- niezastosowanie ustawowych kryteriów przy rozpoznawaniu i ocenie kandydatury skarżącej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego, tj. nie uwzględnienie oceny kwalifikacji skarżącej, jej doświadczenia zawodowego, doksztalcenia i wszystkich załączonych opinii o kandydatce;

- nie wskazanie w treści uchwały, którego z kryteriów określonych w art. 35 ust. 2 u.KRS nie spełnia kandydatura skarżącej i nie wskazanie w treści uzasadnienia uchwały żadnej okoliczności i obiektywnego kryterium, które miałyby wskazywać na brak kwalifikacji odwołującej się do objęcia stanowiska Sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, przy całkowitym pominięciu przez KRS 20-letniego doświadczenia zawodowego odwołującej się, również kilkuletniego doświadczenia orzeczniczego w postępowaniu odwoławczym – jako orzekająca w Samorządowym Kolegium Odwoławczym, będącym organem administracji publicznej wyższego stopnia w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i Ordynacji podatkowej, rozpoznającym odwołania od decyzji i zażalenia na postanowienia organów I Instancji;

6. naruszenie art. 33 ust. 1 u.KRS poprzez:

- nierozważenie wszechstronnie sprawy – nie wzięcie pod uwagę przy ocenie kandydatury skarżącej jej wysokich kwalifikacji (potwierdzonych opiniami: Sędzi wizytator G. D., Przewodniczącej I Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w D. B. K. – obecnie Wiceprezesa Sądu Rejonowego w D., Prezesa Samorządowego Kolegium Odwoławczego w R., Dyrektora Biura Analiz i Etatyzacji w Ministerstwie Sprawiedliwości P. N. obecnie Sędziego Sądu Najwyższego w stanie spoczynku, Sędziów Sądu Apelacyjnego w [...] i Sądu Okręgowego w R., z którymi kandydatka pracowała przez ostatnie 20 lat pracy), w tym dużego doświadczenia zawodowego odwołującej się w sądownictwie, która wykonywała zawody asystenta sędziego, referendarza sądowego, delegata w Ministerstwie Sprawiedliwości, członka Samorządowego Kolegium Odwoławczego w R. i ostatecznie od 2011 r. Sędziego, jak również danych potwierdzających zdobycie dodatkowych kwalifikacji – ukończenia studiów podyplomowych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych na Uniwersytecie i odbytych kilkudziesięciu szkoleń;

- nie wzięcie pod uwagę całości dokumentacji złożonej przez odwołującą się do sprawy, o której mowa powyżej;

- przekroczenie granic swobodnej oceny kandydatury odwołującej się i uznanie, że odwołująca nie spełnia wymogów do powołania na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie, z uwagi na małą liczbę rozpoznanych spraw, pomimo tego, że takiej oceny nie można dokonać na podstawie zgromadzonej w postępowaniu dokumentacji i informacji znajdujących się w aktach osobowych kandydatki;

- pominięcia bardzo dobrych ocen kwalifikacji kandydatki, podkreślających wysoką jakość merytoryczną jej pracy, sprawność i efektywność podejmowanych czynności przekładającą się na wydajność pracy, w 20-letniej karierze zawodowej;

- przekroczenie granic swobodnego uznania, polegające na nie odniesieniu się przez Radę do oceny kwalifikacyjnej, w której wskazane zostały okoliczności przemawiające za przedstawieniem Prezydentowi RP wniosku o powołanie odwołującej się do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie.

Odwołująca wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie, zasługiwało na uwzględnienie, co skutkowało uchyleniem zaskarżonej uchwały i przekazaniem sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.

Granice rozpoznania przez Sąd Najwyższy sprawy z odwołania od uchwały KRS w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisko sędziowskie wyznacza art. 44 ust. 3 u.KRS, zgodnie z którym do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, za wyjątkiem art. 87¹ k.p.c. Dlatego też stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje odwołanie w granicach zaskarżenia i w granicach podstaw, a z urzędu bierze pod uwagę tylko nieważność postępowania.

Podstawą odwołania od uchwały KRS może być wyłącznie sprzeczność uchwały z prawem (art. 44 ust. 1 u.KRS). Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydatów na stanowisko sędziowskie, ani decydowania o tym, który z nich powinien zostać przedstawiony Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu sędziego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 20 października 2009 r., III KRS 13/09; z 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/11; z 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/12; z 12 lutego 2014 r., III KRS 1/14; z 4 kwietnia 2013 r., III KRS 173/13; z 4 kwietnia 2013 r., III KRS 172/13; z 15 maja 2013 r., III KRS 197/13). Do kompetencji Sądu Najwyższego należy ustalenie, czy przy dokonywaniu oceny kandydatów Rada nie przekroczyła granic uznania (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12; z 7 listopada 2016 r., III KRS 27/16; z 17 czerwca 2020 r., I NO 155/19; z 1 lipca 2020 r., I NO 156/10; z 19 stycznia 2021 r., I NKRS 8/21; z 9 marca 2021 r., I NKRS 3/21; z 13 marca 2021 r., I NKRS 13/21; z 26 maja 2021 r., I NKRS 41/21).

W orzecnictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że sprawowana przezeń kontrola obejmuje w szczególności ocenę, czy KRS w odniesieniu do wszystkich uczestników procedury nominacyjnej zastosowała przejrzyste, jednolite i sprawiedliwe kryteria selekcyjne (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 6 października 2015 r., III KRS 50/15; z 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; z 9 maja 2019 r., I NO 35/19; z 10 października 2019 r., I NO 142/19; z 27 maja 2020 r., I NO 41/19). Wymaganie to wynika z obowiązku stosowania art. 60 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP. Ocena prawidłowości działania KRS sprowadza się w tym zakresie do oceny, czy wszyscy kandydaci uczestniczący w procedurze konkursowej byli traktowani jednakowo oraz czy żaden z nich nie był w jakikolwiek sposób dyskryminowany. Nie chodzi tu zatem o ocenę kwalifikacji czy wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania, ale formalny aspekt dostępu do służby (wyrok Sądu Najwyższego z 27 maja 2020 r., I NO 41/19).

W ocenie Sądu Najwyższego odwołująca zasadnie podniosła, że wskazanie jako podstawę odmowy udzielenia rekomendacji odwołującej się tylko i wyłącznie z tej przyczyny, że nie wykazała ona doświadczenia w orzekaniu w sądzie

odwoławczym, z pominięciem istotnych elementów doświadczenia zawodowego oraz wybiórczą oceną jej pracy i dorobku orzeczniczego, stanowi naruszenie art. 60 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP. Z treści art. 64 p.u.s.p. wynika jednoznacznie, że doświadczenie orzecznicze uzyskane w ramach delegacji lub orzekania w sądzie odwoławczym nie jest warunkiem koniecznym do ubiegania się o nominację na urząd sędziego sądu apelacyjnego. Wielokrotnie na urząd sędziego sądu apelacyjnego Rada rekomendowała kandydatów nieposiadających doświadczenia w sądzie odwoławczym. Podkreślić także należy, że o urząd sędziego sądu apelacyjnego może ubiegać się także adwokat, radca prawny, notariusz, pracownik naukowy posiadający tytuł naukowy profesora albo stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych czy też sędzia sądu administracyjnego (bez wskazania szczebla). Wobec powyższego Sąd Najwyższy stwierdził, że zaskarżona uchwała została podjęta z naruszeniem konstytucyjnych zasad: równego dostępu do służby publicznej oraz zakazu dyskryminacji.

W sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone (art. 33 ust. 1 u.KRS). W orzecznictwie wskazuje się, że Rada nie może pominąć istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z udostępnionej dokumentacji lub wyjaśnień, czy innych zebranych dowodów, ani dokonać ustaleń sprzecznych z tym materiałem, zaś samo rozstrzygnięcie powinno być wynikiem wszechstronnego rozważenia wszystkich aspektów sprawy w sposób, który nie był dowolny (wyroki Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2012 r., III KRS 11/12; z 22 maja 2012 r., III KRS 14/12; z 15 lutego 2019 r., I NO 14/19; z 20 listopada 2019 r., I NO 19/19; z 2 lutego 2021 r., I NKRS 10/21; z 16 czerwca 2021 r., I NKRS 54/21).

Odwołująca się wykazała, że Rada w niniejszym postępowaniu nominacyjnym nie uwzględniła całości zgromadzonego materiału, w szczególności doświadczenia zawodowego Odwołującej się w Samorządowym Kolegium Odwoławczym w R., ani części opinii o kandydatce załączonych do zgłoszenia, tym samym Rada nie rozważyła wszechstronnie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, czym naruszyła art. 33 ust. 1 u.KRS.

W orzecznictwie przyjmuje się, że dokonując oceny kandydatów oraz wyboru tych, którzy zostaną przedstawieni z wnioskiem o powołanie, Rada ma obowiązek kierować się oceną kwalifikacji kandydatów, uwzględniając ich doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia. Katalog ten nie ma charakteru wyczerpującego, nie stanowi również hierarchii kryteriów, a Rada sama decyduje, które kryteria w danym postępowaniu nominacyjnym uzna za kluczowe. Do kompetencji Rady należy zarówno dobór kryteriów oceny, jak również znaczenie przywiązywanie do poszczególnych kryteriów przy ocenie kandydatów (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 5 września 2013 r., III KRS 210/13; z 24 marca 2021 r., I NKRS 26/21).

Rada jako kryteria oceny kandydatki przyjęte w niniejszym postępowaniu nominacyjnym wskazała ocenę kwalifikacyjną, doświadczenie zawodowe kandydatki oraz opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...].

Odwołująca się skutecznie zakwestionowała także zastosowania powyższych kryteriów, wskazując że otrzymała pozytywną opinię sędziego wizytatora, natomiast Rada nie wskazała żadnych obiektywnych okoliczności, które uzasadniałyby negatywną opinię jej doświadczenia zawodowego, jako niewystarczającego do objęcia urzędu sędziego sądu apelacyjnego. Odwołująca zasadnie podniosła, że jej kandydatura podczas posiedzenia Rady 1 marca 2023 r. została przedstawiona w sposób wybiórczy i niepełny, z pominięciem danych statystycznych dotyczących jej pracy w sądzie powszechnym, co mogło mieć istotny wpływ na ocenę jej kandydatury, a tym samym wyniki głosowania w przedmiocie rekomendacji jej kandydatury na urząd sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie.

Zgodnie z art. 42 ust. 1 u.KRS uchwały Rady w sprawach indywidualnych wymagają uzasadnienia. Powołany przepis nie określa wprost wymaganej treści uzasadnienia uchwał nominacyjnych KRS. Nie powinno jednak ulegać wątpliwości, że ustawodawca nie przyzwała przez to Radzie na arbitralność. Celem uzasadnienia jest po pierwsze wykazanie, że uchwała została podjęta po wszechstronnym rozważeniu okoliczności sprawy, po drugie umożliwienie osobom zainteresowanym rozstrzygnięciem Rady poznanie okoliczności, które przesądziły o podjęciu decyzji

co do rekomendacji danej kandydatury bądź braku takiej rekomendacji, po trzecie umożliwienie Sądowi Najwyższemu przeprowadzenie kontroli uchwały KRS, w zakresie przyznanym mu przez ustawodawcę (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 2 lutego 2021 r., I NKRS 21/21).

Zasadnie odwołująca podniosła, że Rada nie wyjaśniła w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, dlaczego oceniła doświadczenie zawodowe kandydatki jako niewystarczające do pełnienia urzędu sędziego sądu apelacyjnego. Jednocześnie Rada pominęła istotne elementy doświadczenia zawodowego odwołującej się oraz opinie przełożonych, kładąc nacisk na brak poparcia Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...], które to kryterium ma charakter drugorzędny wobec opinii o kandydacie oraz doświadczenia zawodowego. Podkreślić należy, że kandydatka otrzymała pozytywną opinię sędziego wizytatora. Jak słusznie podniosła odwołująca się, zgodnie z art. 64 p.u.s.p. doświadczenie w sądzie odwoławczym nie stanowi wymogu koniecznego do objęcia urzędu. W sytuacji braku doświadczenia w sądzie odwoławczym, Rada powinna dokonać analizy opinii sporządzonej na potrzeby postępowania, zwrócić się do opiniującego o sporządzenie opinii uzupełniającej, jeśli informacje zawarte w opinii nie są wystarczające. W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Najwyższy stwierdził, że opiniujący dokonał analizy i oceny pracy kandydatki także w oparciu o dane statystyczne oraz dorobek orzecznictwa kandydatki.

Na marginesie wskazać jednak należy, że Rada nie jest związana stanowiskiem Zespołu i samodzielnie podejmuje decyzje o przedstawieniu określonych Kandydatów Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie. Jedynie odstępianie od stanowiska zespołu powinno być należycie uzasadnione (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 24 czerwca 2021 r., I NKRS 54/21). W tym zakresie zarzut naruszenia art. 42 ust. 1 u.KRS jest niezasadny.

Podsumowując, Sąd Najwyższy w składzie orzekającym uznał, że zaskarżona uchwała nie odpowiada prawu, albowiem została podjęta z pominięciem istotnych ustaleń faktycznych, z naruszeniem prawa procesowego, tj. zwłaszcza w zakresie wszechstronnego rozważenia sprawy i sporządzenia prawidłowego uzasadnienia. Ponownie rozpatrując sprawę Krajowa Rada Sądownictwa zapozna się z całokształtem zgromadzonego materiału, a w przypadku stwierdzenia braków, zwróci się do odpowiednich organów o jego uzupełnienie.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

(NM)

[ms]